

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády
Okresné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
12. ročník, školský rok 2019/20
Testové úlohy pre kategóriu F (6. ročník ZŠ a 1. ročník OG)

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* V odpoved'ovom hárku správne doplňte nasledujúci text:

Milan Rastislav Štefánik sa narodil v obci ... **A** ... (v dome na obrázku) ktorá bola až do roku 1870 súčasťou sídla ...**B**... Jedna aj druhá obec boli a sú súčasťou regiónu dodnes označovaného ako ... **C**

2.* V odpoved'ovom hárku správne doplňte nasledujúci text:

Štefánik sa narodil v roku **A** a od útleho veku sa zaujímal o ľudové tradície, preto vraj už ako šesťročný porozprával svojim spolužiakom o starodávnej bohyni zimy ...**B**

3.* Prečítajte si uvedený text a opravte v ňom päť chýb. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravovať. Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie.

Roky dospievania strávil Štefánik na mad'arskej púšti v mestečku Karvaš. Jeho podporovateľom bol aj riaditeľ školy Július Demko. Štefánik tu napísal aj svoju prvú dlhšiu politickú báseň. Výborne vychádzal so svojimi mad'arskými spolužiakmi.

4.* Z ponúknutých osobností napíšte do odpoved'ového hárku všetky tie, s ktorými sa mohol Štefánik pri svojich štúdiách v Prahe stretnúť.

Vavro Šrobár, Ivan Fajnor, Ján Botto (Krasko)

5.* Z ponúknutých možností vyberte dve, ktoré charakterizujú vzťah Štefánik so svojim otcom v období okolo roku 1900. Do odpoved'ového hárku zapíšte iba správne písmená.

- A. ich vzťah bol veľmi komplikovaný
- B. mali podobné (skoro rovnaké) názory na náboženstvo
- C. otec dokonca vyhnal Štefánika z domu

6.* Štefánik určitú dobu počas vysokoškolských štúdií v Prahe začal „nosiť“ bradu. Na počesť ktorej českej osobnosti tak urobil. Vyberte z nasledujúcich možností:

- A. Komenský
- B. Palacký
- C. Hus

7.* Počas pobytu v Prahe Štefánika veľmi ovplyvnili dve osobnosti. Jedna z Čiech, ktorá mala iniciály T.G.M., druhá z Ruska s iniciálami L.N.T. Do odpoved'ového hárku zapíšte aspoň ich priezviská.

8.* V odpoved'ovom hárku správne doplňte aspoň priezvisko hudobného skladateľa a názov spolku.

O rôznorodosti Štefánikových záujmov svedčí aj to, že napísal básničku, ktorú neskôr zhudobnil A Štefánikovi sa podarilo získať tohto skladateľa za člena významného slovenského spolku B.... v Prahe.

9.* Je známe, že Štefánik veľa cestoval. Z uvedených dvojíc vyberte správne mesto alebo krajinu, kde bol Štefánik skôr.

- A. Bratislava alebo Praha
- B. Francúzsko alebo Švajčiarsko
- C. Taliansko alebo Francúzsko
- D. Praha alebo Paríž
- E. Francúzsko alebo Srbsko
- F. Taliansko alebo Ekvádor
- G. USA alebo Švajčiarsko

10.* Prečítajte si uvedený text a opravte v ňom štyri chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravnovať. Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie.

Po vyštudovaní astronómie v Budapešti odchádza Štefánik do Paríža. Po ročnom pôsobení v meste nad Seinou sa presadil ako astronóm. Ako cudzincovi sa mu tam žilo ľahko. Vo Francúzsku získal štátne občianstvo počas prvej svetovej vojny.

11.* V odpoved'ovom hárku správne doplňte nasledujúci text:

Štefánik sa vo svojej astronomickej činnosti venoval najmä najvýraznejšiemu telesu v našej sústave ... A ... Pri svojich pozorovaniach vystúpil aj najvyšší vrch Álp ...B...

12.* Štefánik bol veľmi činorodou osobnosťou, čo vyjadrovalo aj jeho životné motto, ktoré sa skladalo z troch slov. Správne ich napíšte do odpoved'ového hárku.

13.* V odpoved'ovom hárku správne doplňte nasledujúci text:

Počas prvej svetovej vojny Štefánik narukoval do francúzskej armády, pretože bojovala proti ...A... a ...B... (v odpoved'ovom hárku máte prvé písmená týchto štátov). V armáde získal až hodnosť ...C... Bol zranený na ...D... fronte. Organizoval zahraničné vojsko nazývané aj česko-slovenské ... E... V roku 1916 preto odcestoval do veľkej krajiny na východe Európy ...F.... a nasledujúci rok do ...G... , ktorá dnes predstavuje svetovú supervelmoc.

14. * V odpoved'ovom hárku správne doplňte nasledujúci text:

Štefánik bol vynikajúci organizátor a spolutvorca Československej národnej rady. Ďalšími jej významnými predstaviteľmi boli budúci prezidenti Československa A... a ... B... Štefánik tiež umožnil, aby sa čelní predstavitelia Československej národnej rady stretli s vtedajším francúzskej vlády ...C ...(v odpoved'ovom hárku máte prvé písmená priezvisk týchto osobností)

15. * Prečítajte si uvedený text a opravte v ňom štyri chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravnovať. Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie.

*Keď sa **Štefánik** už ako minister vnútra česko-slovenskej vlády dňa 14. mája 1919 **vracal domov** na Slovensko, zahynul pri leteckom nešťastí **neďaleko** od Trnavy. Jeho **príčiny** sú objasnené.*

16. Rozhodnite a správne do odpoved'ového hárku zapíšte, ktoré obdobie bolo v minulosti ľudstva skôr.

- A. paleolit alebo halštát
- B. mezolit alebo neolit
- C. moderná doba alebo novovek
- D. neolit alebo paleolit
- E. eneolit alebo paleolit
- F. stredovek alebo sťahovanie národov

17. Správne zapíšte do odpoved'ového hárku, ako súhrnne archeológovia označujú kostry človeka, zvierat, zvyšky rastlín, keramika, pracovné nástroje, šperky.

18. Správne zapíšte do odpoved'ového hárku, ako nazývame vedcov, ktorí pomocou názvov pohorí a riek odhaľujú pôvod a reč dávnych obyvateľov.

19. Andrej Kmet' bol priekopník slovenskej archeológie a bojovník za práva Slovákov v Uhorsku. Žil v rokoch 1841 až 1908 sa zaslúžil sa aj o vznik dvoch významných kultúrnych inštitúcií ...A... a ...B... Do odpoved'ového hárku napíšte správne ich celé názvy. Jeden sa skladá z dvoch, druhý až z troch slov. Správne tiež zapíšte na prelome, ktorých storočí žil ...C...

20. Správne zapíšte do odpoved'ového hárku:

A. ktorý objav na konci paleolitu pomohol chrániť pravekých lovcov pred dravými šelmami

B. ktoré zviera bolo najdôležitejším zdrojom potravy vtedajších ľudí v paleolite, pred tým než sa preorientovali na lov menšej zveri

21. Na Slovensku boli nájdené viaceré praveké sošky žien.

A. rozhodnite, ktorá zo známych sošiek nájdených na území Slovenska je mladšia

Moravianska Venuša alebo Venuša z Nitrianskeho Hrádku

B. prirad'te z ponúknutých možností obdobie, v ktorom vznikli.

paleolit, neolit, mezolit, eneolit

22. V odpoved'ovom hárku správne doplňte nasledujúci text:

V neolite sa príslušnosť k rodine určovala podľa ... A ... ktorá bola pôvodcom života. Ľudia tiež uctievali jedno z vesmírnych telies ... B ... lebo sa podľa neho meral čas.

23. V odpoved'ovom hárku správne prirad'te k lokalite obdobie.

Lokalita: Nižná Myšľa, Myšie Hôrka pri Spišskom Štvrtku, Molpír pri Smoleniciach, Havránok pri Liptovskej Mare

Obdobie: bronzová doba, železná doba

24. V odpoved'ovom hárku správne doplňte nasledujúci text:

Cez územie „úrodného polmesiaca“ kde sa začala neolitická revolúcia pretekajú rieky, ... A ... a ...B... Na východe je ... C.... záliv na západe je ... D... more pri ktorom neskôr žili Feničania. Feničania neskôr založili významné mesto na severe Afriky ...E...

25. Pozorne si prečítajte nasledujúcu vetu:

„Ak dieťa udrelo svojho otca, nech mu utnú ruku.“

V odpoved'ovom hárku doplňte:

A. V ktorej starovekej oblasti tento text vznikol?

B. V období, ktorej ríše to bolo?

C. Ktorý panovník dal tento text vyhotoviť?

Pomôžte si aj začiatočnými písmenami v odpoved'ovom hárku.

26. V odpoved'ovom hárku správne doplňte nasledujúci text. Pomôžte si aj fotografiou.

Väčšina starovekých národov uctievala množstvo bohov.

Podobne to bolo aj v Egypte. Tu sa však panovník ... **A...**

pokusil vytvoriť kult jedného boha ... **B...** Po jeho smrti

bola táto reforma zrušená.

27. Prečítajte si uvedený text a opravte v ňom štyri chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť/opravovať. Do odpoved'ového hárku uveďte chybný údaj a napíšte k nemu aj správne znenie.

Územie **Grécka** je **prevažne** rovinaté. **Jeho najstaršie** dejiny poznáme iba z mykológie a archeologickým prameňov. Na **ostrove** Sicília vznikla minojská civilizácia. Medzi jej symboly patrila boh s **hadmi** v rukách.

28. Podľa nasledujúcej charakteristiky identifikujte dve významné osobnosti Atén.

A. Hoci pochádzal z aristokratickej rodiny, zrušil dlžne otroctvo.

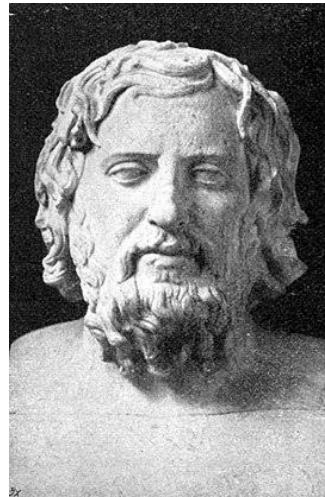
B. Dal budovať veľkolepé chrámy, ale zomrel na mor počas Peloponézskej vojny.

29. Podľa výroku identifikujte dvoch významných historikov, ktorých myšlienky sú platné dodnes. Pomôžte si aj obrázkom. V odpoved'ovom hárku máte aj prvé písmeno mena príslušného historika.

A. „Slobodu možno vytrieť
zo zbierky zákonov, no nie
z pamäti ľudí“

B. „Ľudia nemajú bohatstvo
a chudobu v dome,
ale v duši.“

Autori: doc. PhDr. Adriana Kičková, PhD, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzent: Mgr. Barbora Kopuncová

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2020

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády